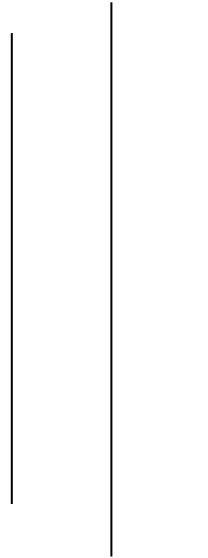

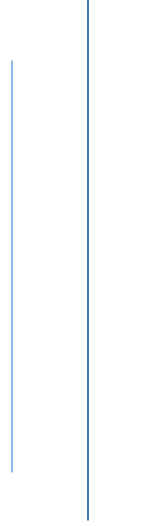
आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेट बक्तव्य

कुशमा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
२०८० असोज १०

"समृद्ध सुन्दर कुश्मा नगर"

कुश्मा नगरपालिकाको सम्मानित दशौं नगरसभा २०८० साल असोज १० गते
बुधबारका दिन नगरपालिका उपप्रमुख श्री स्वस्थानी रिजाल ज्यूद्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को
बजेट वक्तव्य
२०८०

कुश्मा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कुश्मा पर्वत

कुशमा नगरपालिकाको दशौं अधिवेशनका अध्यक्ष ज्यू एवं कुशमा नगरपालिकाका प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सभामा उपस्थित नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु, कुशमा नगरपालिकाका कर्मचारी साथीहरु, विभिन्न क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गरि यस गरिमामय सभामा उपस्थित हुनु भएका विशिष्ट महानुभावहरु, विभिन्न माध्यमबाट यस अधिवेशनलाई सम्प्रेषण गर्नुहुने संचारकर्मी मित्रहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु एवं सम्पूर्ण नगरवासीहरुलाई हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु।

आदरणीय सभाका सभाअध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू,

नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु,

सर्वप्रथम त नेपालको संविधानले तोकेको समयावधि भित्र नगर सभा सम्पन्न हुन नसकेको कारणले नगरवासीहरुमा पर्न गएको असुविधा प्रति नगरपालिकाको तर्फ देखि क्षमा चाहन्छु ।

१. कुशमा नगरपालिकालाई समृद्ध र सुन्दर नगर बनाउने जनताको चाहनालाई सम्बोधन गर्ने दायित्व बोधका साथ कुशमा नगरपालिकाको नगर उपप्रमुख एवम् बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको हैसियतले ढिलै भएपनी यस सम्मानित नगरसभामा आ. व. २०८०/०८१ बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुशी महशुस गरेकी छु ।
२. यस अवसरमा सर्वप्रथम राष्ट्रिय स्वाधिनता, लोकतन्त्र तथा सामाजिक न्याय, संघीय शासन प्रणाली र विभिन्न राजनैतिक परिवर्तनका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात वीर सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु साथै घाइते, वेपत्ता योद्धा एवम् पीडित परिवार र नागरिक प्रति कुशमा नगर सरकारको तर्फबाट हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु । मुलुकको अग्रगामी परिवर्तनका लागि भएका सबै राजनैतिक आन्दोलन तथा आर्थिक र सामाजिक सबलीकरणको लागि नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने शिखर व्यक्तित्वहरुप्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. स्थानीय आवश्यकताको स्थानीयस्तरबाटै समाधान हुने, विकास प्रकृत्यालाई सहभागितामूलक,समावेशी, दिगो र समन्यायिक बनाउने संस्थागत आधार तयार भएको छ । जसबाट स्थानीय जनताको प्राथमिकता र आवश्यकता अनुसार नै योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन हुने भएको हुँदा जनताको विचार र भावनाको प्रतिबिम्ब हुने गरी नै बजेट तर्जुमा गरिएको विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।
४. नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई दिएको अधिकार क्षेत्र,संघीय तथा प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, पन्ध्रौं योजनाले तोकेका प्राथमिकताको क्षेत्र, प्रादेशिक आवधिक योजना, कुशमा

नगरपालिकाको आवधिक योजना र मध्यकालीन खर्च संरचना, नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरेका प्रतिवद्धता, दिगो विकासका लक्ष्य एवम् प्रचलित ऐन, कानून तथा कार्य विधिबाट निर्देशित भई सम्मानित नगरसभामा स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा गरेकी छु ।

५. कुश्मा नगरबासीहरूको माग, चाहना र आवश्यकता पुरा गर्न टोलस्तर/वडा स्तर/नगरस्तरमा भएका छलफल तथा अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम, विषयगत समितिमा भएका छलफल, नागरिक समाज, बुद्धीजीवी, पत्रकार, राजनितिक दल/भातृ संघ, संगठन र विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावलाई समेटेर बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।
६. संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट बाँडफाँड भई प्राप्त हुने राजस्वको सीमाभित्र प्रशासनिक तथा कार्यालय संचालन खर्च रहने गरी बजेट प्रस्ताव गरेको छु। नेपाल सरकार एवम् प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भई प्राप्त हुने समानीकरण अनुदान, सशर्त/समपुरक/विशेष अनुदान, बाँडफाँड भई प्राप्त हुने राजश्व र कुश्मा नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्वलाई बजेटका प्राथमिकता र उद्देश्य हासिल गर्न सक्ने कार्यक्रममा विनियोजन गरेकी छु ।
७. कुश्मा नगरपालिकाको आवधिक योजनाले लिएका लक्ष्यहरू पुरा गर्न मध्यकालीन खर्च संरचनाले प्राथमिकतामा राखेका क्षेत्रहरूमा उपलब्ध स्रोत साधन सँग तालमेल हुने गरी प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

आदरणीय सभाका सभाअध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू,

नगर सभाका सदस्य ज्यूहरू,

८. अब म चालु आ.व. २०७९/८० मा प्राप्त गरेका मुख्य उपलब्धीहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।
 - नगरपालिकाका हरेक गतिविधिहरू नियमित रूपमा वेबसाइट, एप्लिकेसन र अन्य विद्युतीय सञ्जाल मार्फत सार्वजनिक गरिदै आएको छ । सि.सी क्यामेरा, नेटवर्किङ्ग, विद्युतीय हाजिर लागू गरी प्रविधीमैत्री सेवा प्रवाहमा जोड दिइएको छ ।
 - कुश्मा नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि कुश्मा नगरपालिका वडा नं. ५ मा रहेको जिल्ला समन्वय समितिको दक्षिण पश्चिम तर्फको कि.नं. ७३७ को (क्षेत्रफल २ रोपनी ९ आना ३ पैसा ३ दाम) जग्गा प्राप्ति भएको छ साथै विस्तृत प्रतिवेदन परियोजना प्रतिवेदन तयार भइसकेको छ भने कुश्मा नगरपालिका वडा नं. ३, ९ र १३ का वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएका छन् साथै वडा नं. १, ७ र १४ मा भवन निर्माणको प्रक्रिया अगाडि वढाइएको छ ।

- राजश्व तर्फ आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को असार मसान्त सम्म आन्तरिक राजश्व तर्फ २ करोड ७ लाख र राजश्व बाँडफाँड तर्फ १० करोड ८२ लाख प्राप्त भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- भौतिक पूर्वाधार तर्फ चालु आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को हालसम्म नगरपालिका भित्र ५०० मिटर कालोपत्रे गरिएको सडक, ९०० मिटर नयाँ ट्रयाक खोलिएको, ४८० मिटर पक्की नाली निर्माण, ३५०० मिटर कच्ची नाली निर्माण, ५२५७ मिटर ग्रावेल सडक, ४५४ मिटर सडक ढलान कार्य, ११३५ मिटर छपनी ढुंगा प्रयोग गरी निर्मित सिँढी, १९८ घनमिटर ग्याबिन जाली भर्ने काम, १६८ मिटर सुख्खा ढुंगाको वाल निर्माण र ११५३ मिटर ढुङ्गाको सडक सोलिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त लाभग्राहीहरूको विवरण MIS Online System मा प्रविष्टि गरी पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा बैंक मार्फत वितरण गरिएको छ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका सबै बालविकास केन्द्रका शिक्षकहरूका लागि पाठ्यक्रम अभिमुखीकरण तथा सामग्री वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
- नगर शिक्षा समिति गठन गरी दरबन्दी मिलान कार्य अगाडि बढाइएको छ ।
- आ. व. २०७९/०८० को अन्तिम लेखा परीक्षण सम्पन्न भएको छ ।
- स्वास्थ्य सेवातर्फ नगरपालिकाका १४ वटै वडामा कोभिड-१९ रोग विरुद्धको खोप १२ बर्ष देखि माथिका सबै नागरिकहरूका लागि विभिन्न चरणमा प्रदान गरिसकिएको छ । खोपको पहुँचमा कोही नछुटुन् भन्ने उद्देश्यले खोज र खोप अभियान सुरु गरिएको छ ।
- क्षयरोगका शंकास्पद बिरामीहरूको पहिचानको लागि नगरक्षेत्र भित्रको क्षयरोग उपचार केन्द्रमा माइक्रोस्कोपिक क्याम्प सञ्चालन गरिएको छ ।
- महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत हात्तीपाइले रोग विरुद्धको १४ औं चरणको आम औषधी सेवन अभियान सम्पन्न भै सकेको छ ।
- पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत स्तनपान सप्ताह लाई १४ वटै वडामा रहेका स्वास्थ्य संस्था मार्फत मनाउने कार्यसम्पन्न गरिएको छ ।
- राष्ट्रिय भिटामिन "ए" कार्यक्रम अन्तर्गत ५ बर्ष मुनीका सबै बाल बालिकाहरूलाई जुकाको औषधी खुवाउने कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- मधुमेह, उच्चरक्तचाप, मुटुरोग, मृगौला जस्ता रोगहरूको कम्तिमा महिनामा एक पटक नगरपालिका अन्तर्गतका १७ वटै स्वास्थ्य संस्थाबाट ६० बर्ष माथिका जेष्ठनागरिक तथा अन्य जोखिममा भएका नागरिकहरूका लागि जाँच तथा प्रेषण सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

- नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको पहिचानका लागि क, ख, ग र घ वर्गका गरी हालसम्म जम्मा ८२ जना व्यक्तिलाई अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यसम्पन्न भएको छ ।
- महिला तथा बालबालिकातर्फ लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरी सम्पन्न गरिएको तथा राष्ट्रिय बाल दिवस, अन्तराष्ट्रिय अपाङ्ग दिवस, अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस जस्ता दिवसहरू सरोकारबाला व्यक्ति तथा संस्थाको संलग्नतामा मनाउने कार्य गरिएको छ ।
- हिंसा प्रभावित महिलाहरूका लागि अल्पकालीन आश्रय स्थल सेफ हाउस संचालन गरि ५ जना प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् ।
- नगरक्षेत्र भित्रका चौध वटा वडामा ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान एवं सामाग्री वितरण गरिएको छ ।
- महिलाहरूको लागि ३ दिवसीय नेतृत्व तथा क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिएको थियो जसबाट ४२ जना भन्दा बढी सहभागीहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् ।
- लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम कुशमा नगरपालिका वडा नं. २ र १३ मा सञ्चालन भै सकेको छ ।
- अन्तराष्ट्रिय महिला श्रमिक दिवसको अवसरमा सरोकारबाला बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा कुशमा नगरपालिका वडा नं. १ का श्रमिक महिलाहरूलाई पोषण अभिवृद्धि गर्न चामल तथा खाद्यान्न वितरण गरिएको छ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका कुल १०० जना विपन्न महिलाहरूलाई लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरि सकिएको छ ।
- दलित सशक्तीकरणको माध्यमबाट समतामूलक समाज निर्माण गर्ने उद्देश्यले १२ वटा वडामा १११५ जना दलित समुदायका व्यक्तिको सक्रिय सहभागितामा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरि सकिएको छ ।
- कुशमा नगरपालिका वडा नं. १ मा महिलाहरूका लागि प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि शिविर सञ्चालन गरि २२२ जना महिलाहरूलाई आवश्यक सेवा उपलब्ध गराइ सकिएको छ ।
- नगरपालिका स्तरमा ३ वटा मौरीपालन सम्बन्धी तालिमबाट ९१ जना कृषक लाभान्वित हुनुका साथै १११ वटा मौरी गोला तथा २३० वटा खालीघार वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
- परम्परागत कृषि प्रणालीलाई विस्थापित गर्दै कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण मार्फत कृषिको उत्पादन र उपादकत्व वृद्धि गर्न कृषकको ५० प्रतिशत लागत सहभागिता सुनिश्चित गरी २७४ वटा मिनि टेलर वितरण गरिएको छ ।

- कुशमा नगरपालिका वडा नं ४ मा गुप्तेश्वर धार्मिक पर्यटन प्रबर्द्धन केन्द्रको गुरुयोजना तयार भई निर्माण कार्य शुरु भएको छ ।
- गरिबीको रेखामुनी रहेका परिवारहरूका लागि स्थानीय स्रोत साधन परिचालन गरी स्थानीय स्तरमा नै उच्चमशीलताको विकास गर्नको लागि यस नगरपालिका भित्रका वडा नं. ७, ११ र १२ मा लघुउच्चम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत १९ वटा सिलाई कटाई मेसिन वितरण गरिएको छ। ४० जना उच्चमीहरूलाई स्तरोन्नति तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- नगरक्षेत्रका सहकारीहरूलाई संस्थागत सुशासन र पारदर्शि आर्थिक कृयाकलापमा आबद्ध गराउन कोपोमिस (Copomis) सूचना प्रणालीको तालिम सञ्चालन गरी सहकारीको समष्टिगत विवरण अध्यावधिक गर्न सक्ने गरी क्षमता विकास गरिएको छ।

आदरणीय सभाध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू,

नगर सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म कुशमा नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०८०/०८१ को बजेटका उद्देश्य र प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

९. "समृद्ध सुन्दर कुशमा नगर" भन्ने लक्ष्यलाई मन मस्तिष्कमा राख्दै तयार पारिएको आगामी आ.व. २०८०/०८१ को बजेटका मुख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहनेछन् ।

- पुर्वाधार विकासको दिगोपन र गुणस्तरीयता कायम गर्न स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने ।
- गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच तथा लगानी बृद्धी गर्ने ।
- सामाजिक विकासको क्षेत्रमा लगानी बढाइ स्वास्थ्यको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने एवम् खानेपानीको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्ने ।
- कृषिलाई मर्यादित पेशाका रूपमा स्थापित गराई उत्पादनमा युवा परिचालन र प्रोत्साहन गरी निर्वाहमुखी कृषिलाई व्यवसायमा रूपान्तरण गर्ने ।
- नगरभित्रका धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण, प्रचार एवं विकासका लागि सार्वजनिक निजी साझेदारीलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- लक्षित समूहको संरक्षण विकास र सशक्तिकरण गराई उनीहरूलाई विकासको मूलप्रवाहमा ल्याउने ।
- विपद्जन्य प्रकोपबाट हुने क्षतिलाई न्युनीकरण गरी दिगो विकासको आधारशिला तयार गर्ने ।
- नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवालालाई सेवाग्राहीमैत्री बनाई सेवाप्रवाहमा पारदर्शिता, वित्तिय अनुशासन, आर्थिक सुशासन तथा उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गर्ने ।

यस गरिमामय सभाका सभाध्यक्षज्यू,

१०. १०. अब म आ. व. २०८०/०८१ को बजेटका मुख्य प्राथमिकताहरू प्रस्तुत गर्दछु।

- नगर र वडा कार्यलयका प्रशासनिक भवन निर्माण तथा वडागत पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- आन्तरिक राजस्वको दायरा फराकिलो बनाउँदै आन्तरिक आय वृद्धि गर्ने
- नगरपालिकाभित्र रहेका नागरिकहरूको असन्तुलित आयलाई सन्तुलनमा ल्याउन सामाजिक न्यायमा आधारित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- विश्व बजारमा देखिएको आर्थिक मन्दीका कारण नगरबासीहरूमा देखा परेको विचलनलाई न्यून गर्न हरेक वडा तथा टोलहरूमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- नगरपालिकामा बसोवास गर्ने अल्पसंख्यक समुदायको पहिचान गरी सरक्षण गर्ने ।
- लोपोन्मुख परम्परागत सास्कृतिक नाचगान, नाटक, भजन तथा रितीरिवाजहरूको संरक्षण गर्ने ।
- धार्मिक एवम् वैदिक महिमा बोकेका पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार गरी पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्र बनाउने ।
- नगरबासीहरूलाई कृषि उत्पादन वढाउन प्रेरित गर्दै तरकारी फलफुल दुग्धजन्य पदार्थ मासुजन्य बस्तु र अन्य प्रमुख वाली उत्पादन गर्ने व्यावसायिक कृषकहरूको पहिचान गर्ने ।

आदरणीय सभाका सभाध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू,

नगर सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको वजेटका मुख्य मुख्य क्षेत्रगत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र:

११. कुश्मा नगरपालिकालाई उत्पादनमा आधारित कृषि क्षेत्रको विकास गरि आत्मनिर्भर कुश्मा बनाउन मकैवाली पकेट विकास कार्यक्रम, तरकारीवाली पकेट विकास कार्यक्रम, रैथाने वाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम, व्यवसायिक कागती खेती, किसान सूचीकरण, एक गाउँ एक प्राविधिक आदि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न ५६ लाख वजेट विनियोजन गरेकी छु ।
१२. नगरक्षेत्रमा न्यूनतम रोजगारीको अवसरबाट बन्चित नगरबासीको रोजगारी सिर्जना गर्न ५४ लाख ४० हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१३. कुश्मा नगरपालिकाको समग्र पर्यटन प्रवर्द्धन र पूर्वाधार विकासका लागि कुश्मा घण्टाघर, गुप्तेश्वर धार्मिक तथा पर्यटकीय विकास, कु. न. पा. १२ मा कालिका भगवती मन्दिर पार्क

तथा अतिथि गृह, पार्वती गुफा संरक्षण, सहश्रधारा त्रिदण्डी यतिराज आश्रममा नारायण मन्दिर निर्माण, पाड मुक्तिनारायण मन्दिर, नगर भित्रका गुम्बा, मठमन्दिर र मस्जिद तथा चर्चहरूका लागि पर्यटन पुर्वाधार लगायतका विभिन्न धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनका लागि यथेष्ट वजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र:

१४. गत आ. व. बाट सञ्चालित नगर प्रमुख सँग उत्कृष्ट विद्यार्थी कार्यक्रम अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयबाट एस.ई.ई. परिक्षामा ३.६३ वा सो भन्दा वढी जि.पि.ए. प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप वजेटको ब्यवस्था गरेकी छु ।
१५. स्थानीय विकासको प्रमुख आधार शिक्षाको विकासका लागि पुर्वाधार, शैक्षिक सुधार र शिक्षकहरूको तालिमका लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गरिएको छ । प्राविधिक विद्यालयहरूको प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ । खुला प्रतिस्पर्धाबाट प्र.अ. नियुक्ति गर्ने ब्यवस्था मिलाइने छ । प्राथमिक तहका स्वच्छिक अवकास लिन चाहने शिक्षकहरूका लागि यथेष्ट वजेटको ब्यवस्था मिलाएकी छु ।
१६. सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूको लागि निःशुल्क स्यानिटरी प्याड उपलब्ध गराउनका लागि १७ लाख ६० हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१७. आधारभूत तहका विद्यार्थीको पोषण र उपस्थितिका दर वृद्धि गर्नका लागि कक्षा १ देखि कक्षा ५ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीको लागि ८६ लाख २९ हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१८. कुशमा नगरपालिका वडा नं. १२ मा चिकित्सक सहितको विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न निर्माणाधिन १० शैयाको अस्पताल भवनका लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
१९. महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक, दलित, जनजाति, अल्पसंख्यक र अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूलाई मुलप्रवाहीकरण गर्नका लागि पहुँच, सहभागिता र सशक्तिकरणका लागि १८ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
२०. गत आर्थिक वर्षबाटै सुरुवात गरिएको प्रमुख सँग उद्यमशिलता कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिदै रु. १० लाख विनियोजन गरेकी छु ।
२१. महिला लक्षित रोजगारीका लागी तयारी कक्षा सञ्चालन गर्नका लागि रु. ६ लाख विनियोजन गरेकी छु । "ग" वर्गका अपाङ्गता भएका नागरिकहरूका लागि ५० प्रतिशत रकम नगरपालिकाले व्यहोर्ने गरी स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक वजेटको विनियोजन गरेकी छु ।

२२. गत आर्थिक वर्षबाट सञ्चालित आमा स्वास्थ्य सुरक्षाका लागि गर्भवती र सुत्केरी सँग उप-प्रमुख कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिदै रु. १२ लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

२३. उप प्रमुख सँग विद्यार्थी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि यथेष्ट बजेटको व्यवस्था मिलाएकी छु ।

भौतिक पूर्वाधार:

२४. आगामी ३ वर्ष भित्र कुश्मा नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन र वडा कार्यालयहरूको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि बहुवर्षीय योजनाका रूपमा यस आर्थिक वर्षमा ३ वटा वडाको प्रशासनिक भवन र नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

२५. कुश्मा नगरपालिका वडा नं. २ मा केटीचौर बुधेखोला हिमालय मा. वि. सडक र थानपति छिपछिपे सडक स्तरोन्नतिका लागि गण्डकी प्रदेश र कुश्मा नगरपालिकाको साझेदारीमा रु. ५०-५० लाख विनियोजन भएको छ ।

२६. कुश्मा नगरपालिकाका १४ वटै वडाहरूको सडक, सिँचाई, खानेपानी पूर्वाधार निर्माणको लागि वडागत योजना तथा कार्यक्रमका लागि ५ करोड ७९ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

२७. कुश्मा नगर बहुउद्देश्यीय तथा अत्याधुनिक बसपार्क निर्माणको लागि संघ, प्रदेश, नगर विकास कोषसँग सहकार्य गरि निर्माण कार्य अगाडि वढाइनेछ ।

२८. कुश्मा नगरपालिकालाई खेलकुदको हवका रूपमा परिचित गराउन लागि वडा नं. ३ मा खेलकुद पूर्वाधार निर्माणका लागि १५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

२९. नगरबासीमा सफा र स्वच्छ खानेपानीको सहज पहुँच विस्तार गर्नका लागि वडा नं. १३ मा एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार विशेष अनुदानबाट ८० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

३०. नागरिकहरूको दैनिक आवत जावतलाई छोटो, छरितो, सहज र सरल बनाउन रणनीतिक महत्व बोकेका स्थानहरूमा झोलुगे पुलको निर्माणका लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरेकी छु ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

३१. विपद् प्रभावितको तत्काल उद्धार तथा राहतलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक स्रोत ब्यवस्थापन गरेकी छु । विपद् पुर्वतयारी, खोज, उद्धार, पुनर्स्थापनामा स्थानीय समुदायको अभिवृद्धिका लागि स्वयंसेवक परिचालन गरिने छ । विपद् ब्यवस्थापन कोषमा ५० लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

संस्थागत क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन:

३२. नगरपालिकाका जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरूको अन्य स्थानीय तहको शासन, अभ्यास, अवस्थिति र पर्यटकीय क्षेत्रहरूको भ्रमणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३३. सेवाग्राहीले सम्पत्ति तथा भूमिकर र अन्य राजश्व वृद्धाउनका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयमा साथै अनलाइन माध्यम मार्फत वृद्धाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३४. सार्वजनिक सेवालाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा सहभागितामुलक बनाउन सुशासनका आधारभुत तत्वहरूको परिचालन गर्न, प्रविधिमैत्री बनाउन, क्षमता तथा सीप विकास मार्फत उत्तरदायी बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३५. न्यायिक समितिको वडातह सम्म नै पहुँच स्थापित गरि मेलमिलाप मार्फत विवाद समाधान गर्न न्यायिक समितिलाई थप क्रियाशिल बनाई कार्यसम्पादनमा प्रभावकारी बनाउन रु. १५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
३६. सूचनाको हकको प्रवर्द्धन एवं विकास निर्माण प्रकृयाको जवाफदेहिताको लागि राष्ट्रिय स्तरका संवाददाता तथा स्थानीय पत्रकारिता प्रवर्द्धनको लागि १० लाख विनियोजन गरेकी छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

३७. अब म आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को यथार्थ आय व्यय पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

- आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा पुर्वाधार विकास, सामाजिक विकास, संस्थागत विकास, आर्थिक विकास, वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायत विभिन्न विषय केन्द्रित योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिएका थिए । आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा कुल आय ८९ करोड ९० लाख प्रस्ताव गरिएकोमा ७७ करोड ३ लाख २८ हजार मात्र प्राप्त भएको छ । जस अन्तर्गत आर्थिक विकास तर्फ ४ करोड २६ लाख ३ हजार, सामाजिक विकास तर्फ ४५ करोड ३१ लाख ४९ हजार, पुर्वाधार विकास तर्फ ६ करोड ५८ लाख ५० हजार, सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र तर्फ ३ करोड २१ लाख १७ हजार र कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ १५ करोड ५६ लाख खर्च भएको छ ।
- गत आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भई कम आयका कारण भुक्तानी दिन बाँकी रहेका योजना तथा कार्यक्रमका लागि चालु आर्थिक वर्ष मा बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु ।
- आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा कुल आय ७६ करोड ५ लाख भएको र कुल व्यय ७२ करोड ४६ लाख भई मौज्जात ३ करोड ५९ लाख हस्तान्तरण भएको थियो ।
- नगरसभाको नवौ अधिवेशनबाट आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को स्वीकृत भएको बजेट तथा कार्यक्रमको साथै नगरपालिका र नगर कार्यपालिकाको निर्णयबाट छनोट गरी कार्यान्वयन

गरिएका सवै योजना तथा कार्यक्रमहरु समेत यस दशौं अधिवेशनवाट अनुमोदन सहित स्वीकृत गर्न प्रस्ताव पेश गरेकी छु ।

आदरणीय सभाका अध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू,
नगर सभाका सदस्य जयूहरु,

३८. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि अनुमान गरिएको खर्च ब्यहोर्ने स्रोत मध्ये नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान १२ करोड ९६ लाख, गण्डकी प्रदेश सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदान १ करोड ७८ लाख ३६ हजार, नेपाल सरकार राजश्व बाँडफाँड १० करोड ४८ लाख ३५ हजार, प्रदेश सरकार राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत १ करोड ८४ लाख २९ हजार, बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मालपोत रजिष्ट्रेशन शुल्क १ करोड ५० लाख, आन्तरिक आयबाट ७ करोड ७४ लाख, गत वर्ष बैकमा मौज्दात रहेको रकम ३ करोड १६ लाख, नेपाल सरकार सशर्त अनुदान चालु तर्फ ४१ करोड ७८ लाख, नेपाल सरकार सशर्त अनुदान पुँजीगत तर्फ २ करोड २५ लाख, नेपाल सरकारबाट प्राप्त समपुरक अनुदान १ करोड ५० लाख, नेपाल सरकार विशेष अनुदान १ करोड ६० लाख, गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शसर्त अनुदान ७५ लाख र समपुरक अनुदान ५० लाख गरि कुल जम्मा ८७ करोड ८५ लाख आय अनुमान गरिएको छ ।

३९. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि कुल बजेट ८७ करोड ८५ लाख विनियोजन गरेकी छु । कुल विनियोजन मध्ये नगर सभा द्वारा बाँडफाँट योग्य रकम ३९ करोड ४७ लाख मध्ये चालु खर्च तर्फ एकमुष्ट १५ करोड २३ लाख र पुँजीगत खर्च तर्फ वडागत योजना तथा कार्यक्रमका लागि ५ करोड ७९ लाख विनियोजन भएको छ । नगर स्तरिय पुर्वाधार कार्यक्रममा ३ करोड २५ लाख, सामाजिक विकास तर्फ ४ करोड ५९ लाख, आर्थिक विकास तर्फ १ करोड ५९ लाख, सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र (विपत ब्यवस्थापन समेतमा) १ करोड ५२ लाख, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह सुशासन तर्फ ५० लाख, समपुरक कोष तर्फ ३ करोड ५० लाख, भुक्तानी दिन बाँकी योजना तथा कार्यक्रमका लागि ३ करोड ५० लाख विनियोजन गरेकी छु । चालु तर्फ ५४.२४ प्रतिशत र पुँजीगत ४५.५६ प्रतिशत विनियोजन भएको छ । संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त, समपुरक र विशेष अनुदान तर्फका ४८ करोड ३८ लाख वरावरका योजना तथा कार्यक्रमहरु तोकिए वमोजिम नै खर्च हुने ब्यवस्था मिलाएकी छु । बजेट, योजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धि विस्तृत विवरणहरु अनुसुचीहरुमा समावेश गरिएको छ ।

अन्त्यमा,

यस नगरसभाले नेपालको सविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले दिएका महत्वपूर्ण अधिकारको परिधिमा रहि आम नगरबासीको विकास प्रतिको उत्कृष्ट आंकाक्षालाई साकार पार्न, नगरको ऐतिहासिक सांस्कृतिक पर्यटकीय महत्वलाई सामाजिक न्याय समानता सामाजिक सद्भाव एवं बन्धुत्व विकास र समग्र नगरको विकास तथा समृद्धिको महत्वलाई थप उजागर गर्ने विश्वास लिएकी छु।

स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग तथा नविनतम प्रविधिको उच्चतम प्रयोग मार्फत सेवा प्रवाहलाई थप सरल सहज र पहुँच योग्य बनाई समृद्ध सुन्दर कुशमा नगर बनाउने हाम्रो पवित्र उद्देश्यलाई साकार पार्नका लागि सम्पूर्ण नगरबासी, कर्मचारीहरु,करदाता महानुभावहरु, विकास साझेदार, संघ संस्थाहरु, सरकारी गैरसरकारी तथा सामुदायिक संघ सस्थाहरु, संचार जगत एवं सम्बद्ध सबैलाई सदा झै सहकार्य र समन्वय गर्न अपिल गर्दछु । यस बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबै पक्षको साथ र सहयोगको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद ।।।

स्वस्थानी रिजाल

उपप्रमुख

मिति: २०८० असोज १०